

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगया प्रतिवेदन तयार प्रम शाहलिसैया उच्चपदस्थपिं विदेश वने मखनीगु

लहना वा:पौ/ भदौ २३ व २४ गतेया घटनायात कयाः राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग तयार याःगु प्रतिवेदन महिल धाःसा प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह निसै गृहमन्त्री सुधन गुरुड, प्रधानसेनापति अशोकराज सिग्देल, पुलांमह प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली व राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीया सभापति रवि लामिछाने विदेश वनेगुलिं पंगः वयेफुगु खँ धाःगु दु ।

अबौ तकरा क्षति लिसे ७६ म्हेसिया ज्यान वंगु उगु हिंसात्मक घटनाया जिम्मेवारी ठहर यासें राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग नीस्वंगु छानबिन समिति च्वय न्यथनापित अनुसन्धान व कारबाहीया सिफारिस याःगु खः । थौंकाह्य आयोगया अध्यक्ष तपबहादुर मगरयात बिउगु प्रतिवेदन गथे खः अथे हे सिंहदरबार थ्यन धाःसा वर्तमान व पुलांमह प्रधानमन्त्री सहित भिआइपी विदेशय वनेत समस्या जुइफइगु खँ धाःगु दु ।

मानव अधिकारया विश्वव्यापी मान्यता कथ मानव अधिकार उल्लंघनय दोषी ठहर जूपिं लिसे गम्भीर द्वप लाःपित विदेश वनेगलिइ प्रतिबन्ध तयेफइगु अवस्था दुगु खँ धाःगु दु ।

विशेष यानाः अमेरिका, अष्ट्रेलिया, क्यानाडा, बेलायत लिसें युरोपियन देशय थ्व मामिलाय गम्भीर चिउताः क्यनेगु यानाच्चंगु दु । मानव अधिकार आयोग अज्याःपिं व्यक्तिया धलः सार्वजनिक व उमिगु विदेश भ्रमणय कडाइ यायेत सरकारयात सिफारिस छ्वयेगु याइ । जेनजी विद्रोहया इवल्य जुगु मानव अधिकार उल्लंघनया घटना छानबिन यानाः दोषीयात कारबाही सिफारिस यायेगु कार्यदेश सहित आयुक्त लिली थापाया संयोजकत्वय आयोग समिति नीस्वंगु खः ।

सहसचिव यज्ञ अधिकारी सहसचिव पुष्कर भट्ट, उपसचिव गीता दाहाल व छम्ह अधिकृत सहित न्याम्ह दुजः दुगु पुचल प्रतिवेदन तयार यानाः अध्यक्षयात हस्तान्तरण यायेधुंकूगु दु । लिली बाहेक आयोगया पदाधिकारीया पूर्ण बैठक च्वनाः प्रतिवेदन सरकारयात लःल्हायेगु तयारी जुयाच्चंगु दु । मानव अधिकार उल्लंघनयात केन्द्रय तथाः तयार याःगु १० हजार पेजया प्रतिवेदनय ६३ गू सिफारिस यानातःगु दु । गुकी निन्हुया दिंया घटना हिंसात्मक दयेकेत प्रत्यक्ष-परोक्ष भूमिका म्हितूपिं

पात्रतयत समान रुपय मानव अधिकार उल्लंघनया जिम्मेवार दयेकातःगु दु ।

आयोगय पेश जूगु प्रतिवेदनय चैत ११ गते बुधवाः जनआस्था सार्वजनिक याःगु गौरीबहादुर कार्की आयोगया थें छगू पक्षीय रुपय नां किटे यानाः फौजदारी कसूरय मुद्दा चले यायेगु धकाः सिफारिस यानातःगु मद्दु । प्रतिवेदनय दोषी खनेदुपिं फुर्कासत समान ल्याखँ मानव अधिकार उल्लंघनय जिम्मेवार दयेकेत व ध्यानाकर्षण याकेगु धयातःगु दु । नरम व कूटनीतिक भासे च्वयातःगु कारणं प्रतिवेदन भिंकेत आयोगयात प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष दबाव वयाच्चंगु खँ धाःगु दु ।

प्रतिवेदनय भदौ २३ या नितिं तत्कालीन राष्ट्रिय सुरक्षा परिषदया दुजःतयत मानव अधिकार उल्लंघनकर्ताया रुपय दोषी क्वःछिनातःगु दु । प्रधानमन्त्री नेतृत्वय दइगु परिषदय गृहमन्त्री, अर्थमन्त्री, रक्षा मन्त्री परराष्ट्र मन्त्री, प्रधानसेनापति व मुख्य सचिव दुजः कथं दइ ।

उगु इलय रमेश लेखक, विष्णु पौडेल, डा. आरजु राणा व मानवरि राई इवलिक गृह, अर्थ, परराष्ट्र व रक्षा मन्त्री जुयाच्चंगु खः । उमिसं इलय हे

परिस्थितिया सही मूल्यांकन यायेमफुगु कारणं आन्दोलन भड्के जुयाः मानव अधिकारया गम्भीर उल्लंघन जूगु खँ प्रतिवेदनय निष्कर्ष पिकायातःगु दु ।

मेखे २४ गतेया विध्वंसया नितिं जिम्मेवार धयातःपिं बालेन्द्र, रवि व सुधन आन्दोलनयात हिंसात्मक दयेकेत भूमिका म्हितूगु आयोग क्वःछिनातःगु दु । येँ महानगरपालिकाया तत्कालीन मेयर बालेन्द्र प्रदर्शनकारीतयत सम्बोधन यासें नेपाली सेना लिसेवार्ता यायेत व संसद विघटनयात सहमतिया शर्त दयेकेत निर्देशन बियाः आन्दोलनया स्वामित्व ग्रहण याःगु खः । २४ गते रवि लामिछाने राज्य विहीनताया मौका लाकाः प्रधानमन्त्री जुइगु धासें जेल पिहां वःगु खःसा 'हामी नेपाल' नांया एनजिओया अध्यक्ष लिसे वर्तमान गृहमन्त्री सुधन गुरुड निन्हुयकं जूगु प्रदर्शनय ब्वति काःगु खः । प्रतिवेदनय ९० म्हेसिया बयान दुथ्यानाच्चंगु दु । उकथं हे कार्की आयोग छुं नं कथं कारबाहीया सिफारिस मयाःमह प्रधानसेनापति सिग्देल आयोगय बयान बीत अस्वीकार याःगु विषय नं प्रतिवेदनय दुथ्याकातःगु दु ।

त्यं ७ पेजय

नेवाः बाजा प्रवर्द्धन यायेगु आज्जुं धिमे कासा

लहना वा:पौ/ श्री राज गणेश धिमे खलः थिमिया सहकार्य व मध्यपुर थिमि नगरपालिकाया ग्वसालय शनिवाः खुल्ला धिमे बाजा कासा २०८२ तःजिक क्वचाल । खुल्ला धिमे बाजा कासाय स्वनिगःया स्वंगुलिं सहर येँ, यल व ख्वपया लिसें थीथी थासं यानाः ३७ गू धिमे बाजा खलक उत्साह कथं ब्वति काःगु जानकारी ब्यूगु दु । परम्परागत नेवाः सांस्कृतिक बाजा संरक्षण व प्रवर्द्धन यायेगु आज्जुया लिसें ग्वसाः ग्वःगु उगु खुल्ला धिमे बाजा कासाय

ब्वःति काःगु धिमे बाजा खलःतसें थःथःगु उत्कृष्ट ब्वज्या याःगु खः ।

उगु कासाय चन्द्रागिरी नगरपालिका येँया श्री नासः धिमे खलः न्हाप लाःगु खः । श्री नासः धिमे खलकं छुं ला न्हयः तापाख्यलय जुगु धिमे बाजा कासाय नं न्हाप लायेत ताःलाःगु खःसा छुं दिं न्हयः गोकर्णय जुगु धिमे बाजा कासाय नं न्हाप लाःगु खः ।

थिमिइ शनिवाः जूगु धिमे बाजा कासाय चाँगुनारायण नगरपालिका ख्वपया ताःथालि धिमे खलः ल्यू

लाःगु खः । अथेहे, उगु खुल्ला धिमे बाजा कासाय येँया किपू नगरपालिका १० वडा चिथु विहारय च्वंगु सनस्टार क्लब धिमे खलः लियाल्यू लाःगु खःसा किपू नगरपालिका १० वडा नयाँबजारय च्वंगु नयाँबजार धिमे खलकं हःपाः सिरपाः त्याकूगु खः । सनस्टार क्लब धिमे खलकं मदिक स्वक्वःगु खुसि सिरपाः त्याकेत ताःलाःगु खः । उगु क्लबया धिमे खलकं छुं ला न्हयः तापाख्यलय जुगु धिमे बाजा कासाय ल्यू व छुं दिं न्हयः गोकर्णय जुगु धिमे बाजा कासाय लियाल्यू सिरपाः त्याकूगु खः ।

अथेहे, किपूया हे १० वडा च्वंगु नयाँबजार धिमे खलकं नं तापाख्यलय जुगु धिमे बाजा कासाय लियाल्यू सिरपाः त्याकूगु खः । ग्वसाः खलः मध्यपुर थिमि नगरपालिका व श्री राज गणेश धिमे खलः थिमि खुल्ला धिमे बाजा कासा धिमे बाजा संस्कृति संरक्षण व न्हू पुस्ताय धिमे बाजाया आकर्षणय केन्द्रीत यायेत महत्वं जाःगु योगदान जुइगु विश्वास प्वंकूगु दु ।

मितुना देखा

विक्रम संवत् २०८३ न्हूदँ क्यंगु लसत्ताय सकल नेपाःमिपिनिगु सुख, शान्ति व मि उसाँर्या कामना यानाच्चना ।

राजेश प्रजापति
अध्यक्ष

जैशिवेवल यूथ क्लब
परिवार

नेवा: राष्ट्रिय म्ये

चमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय् चिनामि : तिर्थ माली

धुन देने धुन सँन्त्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन
भीगु लागाय् भी स्वयं हे ज: जुया धुन लुइ धुन
ह्यांगु भुमिइ अष्टमण्डल ह्यांगु चा: दुने थी नगु
भीगु नेवा: ध्वँय् थ्व हे ख: ज्यान भी सकस्यां छगु
जातितय् स्वायत्त राज्यं लुइ कपं च्वय् भिलिमिलिं
राष्ट्र भ:भ: धाय्क न्त्याके भीगु च:तिं भीगु हिं

सम्पादकीय

शिक्षा ऐन ह्या: शैक्षिक सत्र शुल्क अन्त या:

नेपालय् सरकार हिल कि न्त्याबलें शिक्षा ख्यलय्
ह्युया ह्येगु खँ वइ। लिपा अथेहे फ्यासुया वनी। आ: नं
न्हूह सरकार व:गु दु। आ: हाकनं शैक्षिक सत्र शुल्क खँ
पिहांव:गु दु। विद्यालयं गुलि शुल्क काये दइ धइगु जानकारी
अभिभावकतय्स मस्यु। उमिसं थीथी कारणं स्कूलं फ्वंगु
ध्यबा वीत न्त्याबलें बाध्य जुयाच्वंगु दु। थुगु विषय उजुरी
लायेवं शिक्षा मन्त्रालय नं मिखा चायेकूगु दु। संघीय
मामिला मन्त्रालयपाखे शिक्षा मन्त्रालयं ७५३ गु स्थानीय
तहयात स्कूलय् अतिरिक्त शुल्क काल धा:सा कारबाही
यायेगु परिपत्र या:गु ख:। थुगु विषय सम्बोधन जुल कि
अभिभावकतय्स त:धंगु राहत जुइ। उकिया निंतिं सरकारं
संविधानया मर्म, कानुनी प्रावधान व थ:गु नीतिबारे प्रस्ट
जुया: कार्यान्वयन यायेगुलि प्रतिबद्धता क्यनेमा:। निजी
विद्यालय शुल्क निर्धारण मापदण्ड निर्देशिका-२०७२ कथं
निजी विद्यालयं थीथी शीर्षकय् शुल्क कायेगु व्यवस्था दु। लय्
पतिक बबकीगु, वार्षिक भर्ना, धरौटी, परीक्षा, कम्प्युटर,
स्थानान्तरण प्रमाणपत्र, विशेष प्रशिक्षण, आवास, भोजन,
परिवहन (यातायात), शैक्षिक भ्रमण, अन्तरविद्यालय कासा
सञ्चालन व शैक्षिक सामग्रीया निंतिं शुल्क काये उल्लेख दु।

तर थुगु शीर्षकय् य: य: थें ध्यबा कया: नं अतिरिक्त
शुल्क कायेगु यानाच्वंगु दु। गथे कि, भर्ना योगु हकय् छक:
जक ध्यबा कायेदइ अयन दँयदसं कायेगु यानाच्वंगु दु।
विद्यालयं सम्बन्धित स्थानीय तहपाखे शुल्क स्वीकृत यायेगु
व्यवस्था दु। तर कक्षा पतिक भर्ना शुल्क कायेगु व लय् पतिकं
य: य: थें अप्व: ध्यबा कायेगु स्वीकृत तक मयाकेगु प्रचलन दु।
निर्देशिका कार्यान्वयन मयायेगु निजी विद्यालयया मनोमानी
ख:। शिक्षा ऐन, शिक्षा नियमावली लिसे २०७२ य् दयेकूगु
निर्देशिकाय् विद्यालय शिक्षाया अधिकार केन्द्र सरकार (लिपा
संघीय सरकार) यात वंगु ख:। संघीयता कार्यान्वयनय् वयेवं
विद्यालय शिक्षाया अधिकार स्थानीय तहलय् व:गु ख:। तर
ऐन, नियमावली व निर्देशिकां स्थानीय तहयात म्हमसिवं मछिं
खनेदु। अथेतुं, कानुनं निजी विद्यालयया वर्गीकरण यायेमा:गु
व उगु कथं शुल्क कायेगुलि वर्गीकरण जुइमा:गु ख:। शुल्कया
स्वीकृत व विद्यालयया वर्गीकरण सुनां यायेगु धइगुलिइ कानुन
मदया पंग: व:गु ख:। विद्यालय शिक्षाया अधिकार स्थानीय
तहलय् जूगुलि वहे याये दइ धइगु तर्क दु। तर, विद्यालय
शिक्षा ऐनं पालिका म्हमसिउ, अथे जूगुलि याये मफूगु ख:।
उकियाना य:य: थें शुल्क वा निर्देशिका पालना या:गु सुनां
स्वयेगु व कारबाही यायेगु ? तर शिक्षा ऐन, २०२८ क्यना
शिक्षा मन्त्रालयं हे ज्या यानाच्वंगु ख:। उकियाना: कार्यक्षेत्र
व अधिकार छ्यलेगु विषय अन्योल ब्वलंगु ख:। अथे जूगुलि
शिक्षा ऐन आवश्यक जूगु खनेदु।

खुगू राजनीतिक दलया दृष्टिकोण व आ:या पला:

श्रीकृष्ण महर्जन 'जेवा:'

नेपा:या न्हूगु संसदय् मुक्कं याना
खुगू जक राजनीतिक दलत दुथ्या:गु
दु। रास्वपा, काग्रेस, एमाले, नेकपा,
श्रम संस्कृति पार्टी व राप्रपा जक
राष्ट्रिय पार्टी जूगु दुसा मेगु फुक्कं पार्टी
संसदय् मखु आ: सतकय् जक खने
दइगु अवस्था ख:। अथे धायेबलय्
संसदय् दुथ्या:गु राष्ट्रिय पार्टीत सतकय्
क्वहां वइ हे मखु धैगु खँ धा:सा अवश्य
नं मखु। संसदय् दुगु दलतसे संसदय् हे
च्वना नं स: तयेफइगु अवस्था ख:।

प्रतिनिधिसभा निर्वाचन २०८२
पाखें आदिवासी जनजाति समुदायया
प्रतिनिधित्व इतिहाय् हे दकलय्
कमजोर प्रतिनिधित्व जूगु दु। ३५
प्रतिशत जनसंख्या दुपिं आदिवासी
जनजाति समुदायपाखें प्रतिनिधिसभाया
निंतिं ६८ जक दुथ्या:गु दु। थ्व धैगु
२४ दशमलव ७२ प्रतिशत जक ख:।

नेपा:या आदिवासी जनजाति
नेपा:या निर्वाचन इतिहासय्
संविधानसभा २०६४ सं ३६ प्रतिशत,
संविधानसभा निर्वाचन २०७० सं ३२
प्रतिशत, नेपा:या संविधान २०७२ या
कार्यान्वयनया निंतिं जूगु प्रतिनिधिसभा
निर्वाचन २०७४ सं ३३.४५ प्रतिशत
व प्रतिनिधिसभा निर्वाचन २०७९ सं
३०.५ प्रतिशत प्रतिनिधित्व दुगु ख:।

नेपा:या आदिवासी
जनजातियाया दृष्टिकोण स्वयंबलय्
खुगू राष्ट्रिय पार्टीत मध्ये संसदय् दुगु
हुं हुं पार्टीतसे धा:सा आदिवासीया
सवाल ल्हवनेगु ज्या या:गु दु। चुनावया
निंतिं तयार या:गु घोषणा पौ बाय्
बचं पतिइ हुं हुं पार्टीतसे आदिवासी
जनजातिया अधिकारया सवालयात
दुथ्याकूगु दु। चुनावया इलय् पित
बिइगु कथंया घोषणा पौ बचं पौयात
कया अध्ययण यायेगु इलय् आदिवासी
जनजातिया सवालय् राजनीतिक
दलतयगु दृष्टिकोण थुगु कथं दु:

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी: जनताया
न्ह्य:ने रास्वपां सार्वजनिक या:गु धैगु
बचं पौ अर्थात बाचा पत्र ख:। २२
पेज दुगु थुगु पतिइ १०० गू बुँदात
च्वयात:गु दु। थुकिइ आदिवासी
जनजाति खँव: तक नं मडु। फुक्कं
ब्यक्तिगत अधिकार, ब्यक्तिया विकास
यायेगु व विकास निर्माण यायेगु खँ
च्वयात:गु दु। आदिवासी जनजातितसें
ल्हवनाच्वंगु पहिचानया 'प' तक
नं दुथ्याकात:गु मडु। आदिवासी
जनजातितयगु सामुहिक अधिकारया
सवालय् हुं हे खँ दुथ्याकात:गु मडु।

नेपाली काग्रेस : चुनावया इलय्
सुशासन व समुन्नतिया निंतिं काग्रेसया
प्रतिज्ञा धका: थ:पिनिगु नीति सार्वजनिक
या:गु ख:। उकिइ आदिवासी-जनजाति
समुदायको उत्थान व विकास धका:
च्वयात:गु दु। उकिइ राज्यया फुक्क
अंग व तहलय् सीमान्तकृत आदिवासी
तथा जनजाति समुदायया समानुपातिक

समावेशी प्रतिनिधित्वया अधिकारयात
आत्मसात याना: प्रभावकारी कार्यान्वयन
सुनिश्चित यायेत मा:गु कथंया नीति
नापं कानुन संशोधन यायेगु, राष्ट्रिय
एकताया धरोहर कथं आदिवासी
जनजाति समुदायया विशिष्ट सांस्कृतिक
पहिचान, रैथाने ज्ञान व सीपया
संरक्षण यायेगु, समुदायया सिर्जनात्मक
क्षमतायात न्ह्य:ने यंका: राज्यया
मूल प्रवाहलय् दुथ्याकेगु, आदिवासी
जनजाति समुदायया मां भायुयात
सरकारी कामकाजया भाषा दयेकेत
संवैधानिक प्रावधानयात थप प्रभावकारी
कथं कार्यान्वयन यायेत मा:गु कानुन
दयेकेगु, मानव अधिकारया विश्वव्यापी
घोषणापत्र, आधारभूत स्वतन्त्रता
प्रत्याभूत याइगु संयुक्त राष्ट्र संघया
बडापत्र, नागरिक नापं राजनीतिक
अधिकार सम्बन्धी अनुबन्ध, आर्थिक,
सामाजिक व सांस्कृतिक अधिकार
सम्बन्धी अनुबन्ध, फुक्क कथंया जातीय
विभेद उन्मूलन याइगु महासन्धि, लगायतं
प्रत्याभूत या:गु आदिवासीया अधिकार
उपयोग यायेत खनेदुगु पंग: चीकेत
मा:गु नीति तयार यायेगु, आदिवासी
तथा जनजाति समुदायया उत्पादनयात
ब्रान्डिङ याना: बजारय् थ्यकेगु
धका: उल्लेख यानात:गु दु। नेपा:या
आदिवासी समुदाययात आदिवासी तथा
जनजाति धका: न्हयनात:गु दु।

नेकपा (एमाले): चुनावया निंतिं
एमाले 'समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली
राष्ट्रिय आकांक्षा जिमिगु गन्तब्य' धका:
नारा बिया घोषणा पौ जारी या:गु ख:।
खुगू खण्ड अले समृद्धया २५ स्तम्भ
धका: च्वयात:गु एमालेया घोषणा
पतिइ समावेशीताया सवाल अले
आदिवासी जनजातिया सवालयात
कया हुं नं खँ उल्लेख यानात:गु
मडु। विकास निर्माणया सवाल
अले ब्यक्तित्वया अधिकारया खँ दु
तर आदिवासी जनजाति समुदायया
अधिकारया सवाल धा:सा खनेमडु।

नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी :
नेकपापाखें 'सुशासन व लजगा:
समाजवादया तयारी, राष्ट्रियता व
लोकतन्त्रया रक्षा जिमिगु जिम्मेवारी,
राजनीतिक स्थिरता, सुशासन, न्हूग
चरणया आर्थिक सुधार, सामाजिक
न्यायसहितया समृद्धि, स्वाधिन व
समृद्ध नेपा: निर्माणया मागचित्र'
धका: नारा बियात:गु ख: प्रतिबद्धता
पतिइ। उगु पार्टी आदिवासी
जनजातिया सवालय् उत्पीडित
जातिया आत्मनिर्णय, स्वशासन
व स्वायत्तताया अधिकार स्थापना
अनिवार्य दुगु सैद्धान्तिक मान्यता
व अन्तर्राष्ट्रिय कानुनया आधारय्
आदिवासी जनजाति समुदायया
असन्तुष्टि व समस्या सम्बोधन यायेगु,
नेपाल अन्तर्राष्ट्रिय कानुनया राज्यपक्ष
जूगु व आदिवासी जनजातिया माग
कथं आइएलओ १६९, आदिवासी
जातिया अधिकार सम्बन्धी घोषणा पत्र
युएनडिप, बाल अधिकार महासन्धि,
जैविक विविधता महासन्धि, जलवायु
परिवर्तन ढाँचागत महासन्धि लगायत
आदिवासीलिसे सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय
कानुनयात देय्या परिस्थिति कथं लागू
यायेत मा:गु कथंया कानुन व राष्ट्रिय
कार्ययाजना दयेकेगु, ऐतिहासिक

थातथलो नापं प्राकृतिक स्रोतसाधनय्
अग्राधिकार व अन याइगु विकास
निर्माण व औद्योगिक व्यावसायिक
प्रयोजनया परियोजनाय् आदिवासी
नापं स्थानीय समुदायया मञ्जुरीया
अधिकार कायम यायेगु, राज्यया फुक्क
नीति निर्माण याइगु थसय् आदिवासी
जनजातिया मिसापिनिगु पहुँच व
प्रतिनिधित्व सुनिश्चित यायेगु व उकिइ
आदिवासी मिसापिनिगु विविधतायात
सम्बोधन यायेगु, धार्मिक, भाषिक नापं
अल्पसंख्यक समुदायया पहिचान याना:
उमिगु भाषा, लिपि, संस्कृति, इतिहास,
साहित्य, कला लगायतया सम्पदा
सम्बर्द्धन, अभ्यास व रुपान्तरणया
हक सुनिश्चित यायेगु, आदिवासी
जनजातिया रैथाने सीप, पेशा व
कला ईकथं ल्वयेक आधुनिकीकरण
याना उद्यशीलता प्रबर्द्धन यायेगु व
आदिवासी जनजाति अधिकार संरक्षण
व प्रबर्द्धनया निंतिं आदिवासी जनजाति
आयोगयात स्वतन्त्र, स्रोतसम्पन्न
नापं प्रभावकारी दयेका कार्यक्षमता
अप्वयेकेगु धका: च्वयात:गु दु।

श्रम संस्कृति पार्टी :
चुनावया निंतिं श्रम संस्कृति पार्टी
प्वकूगु प्रतिबद्धताय् नेपा:या फुक्क
जातजातिया मौलिक भाषायात राष्ट्रिय
भाषा कथं नालेगु, मौलिक भाषात
शिक्षा व सरकारी कामकाजया भाषाया
रूपय् छ्यलेगु, बहुभाषिक पाठ्यशालात
संचालन यायेगु, मौलिक भाषाया
संरक्षण यायेगु धका: च्वयात:गु दु।

अथे हे देशया भौगोलिक
अखण्डता, स्वाधीनता, सम्प्रभुताय्
लिच्व: मवइगु कथं देशय् सार्वभौमिताय्
क्षति मजुइगु कथं सांस्कृतिक निर्णयत
यायेगु अधिकार आत्मनिर्णय,
स्वशासन व स्वायत्तताया अधिकार
बिइगु धका: च्वयात:गु दु।

अथे हे जल, जंगल, जमीन
व जडिबुडी लगायतय् प्राकृतिक
स्रोत साधनया प्रयोग अन्तर्राष्ट्रिय
श्रम संगठन महासन्धि आइएलओ
१६९ कथं यायेगु, विकास निर्माणया
ज्या सहमतिया आधारय् यायेगु नापं
राज्यया फुक्क अंगय् आदिवासी
जनजाति, खस आर्य मधेसी दलित,
मुम्मां नापं अल्पसंख्यक सिमान्तकृत
समुदायया अधिकार सुनिश्चित यायेत
पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली
लागू यायेगु धका: च्वयात:गु दु।

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी : राप्रपां
चुनावया निंतिं धका: संकल्प पत्र जारी
या:गु ख:। पृथ्वीनारायण शाहयात
थ:पिनिगु आदर्श पुरुष व दिव्य
उपदेश धका: पृथ्वीपथ नालाका:गु
राप्रपां आदिवासी जनजातिया
अधिकारया सवालया पक्षय् मडु धका:
स्पष्ट दु।

संसद दुगु राष्ट्रिय पार्टीया नीति
व संसदय् आदिवासी जनजातितय्गु
प्रतिनिधित्वयात स्वयेगु अवस्थाय्
आदिवासी जनजातिया निंतिं संसदं
यक्व ज्या याइगु आशा यायेथाय्
मडु। उकिं स्वयं आदिवासी जाजाति
समुदाय हे सचेत जुया: आदिवासी
जनजातितय् थुइकेगु नापं थ:पिनिगु
अधिकार प्राप्ताया निंतिं अभियाननिसें
सतकय् क्वहां वयेत तकं तयार
जुइमा:गु ई व:गु दु।

ख्वपया बिस्का: जात्रा

किपा : रत्नकृष्ण श्रेष्ठ

बहना

२०८३ बैशाख १ मंगलवाः

मतिनामिं वास्ता मयायेवं हलिंन्यंक प्रलय

राजेन्द्र स्थापित

हिटलरया जन्म हे अष्ट्रियाया ब्राउनाउ आमइनमा जूगु खः । थ्व थाय् जर्मनीया सीमा लिकक लाः । लिपा परिवार लिज्जय् च्वंवन, हिटलर अन सन् १९०६ तः अथेधइगु भिंंच्यादँ दत । लिपा ललितकला अध्ययन यायेत भियना वंगु खः । कुबिजेक लिज्जया ठहे खः व संगीत सयेकाच्वंगु । ओपेराय् ब्वति कायेत प्रतिस्पर्धा यानाच्वंगु इलय् हिटलरयात नापलात । कुबिजेकया कथं सन् १९०५ स हिटलरं न्हापाखुसी स्टेफनीयात खंगु

सन् १९३९ निसे १९४५ तक न्ह्याःगु निक्वःगु विश्वयुद्धय् ७ करोड निसें साढे ८ करोड मनु सीगु खः । आर्य जातियात सर्वश्रेष्ठ सावित यायेत व यहुदीयात समूल नष्ट यायेगु वय्यसू वम्ह नाजी नेता एडोल्फ हिटलरया हे कारणं हलिमय् उलिमछि जनधनया क्षति जूगु खः । वया निर्देशनय् ६० लाख यहुदी म्वायेक म्वायेक सीमाल । ५६ लाख सेना व ८८ लाख जर्मन जनता सीबलय् क्षतिग्रस्त धनसम्पत्तिया ल्याःचाः यायेतकं मफुगु खः ।

यातना शिविरय् भिगू लाख यहुदीतय्त छू हे चिहान यायेत व हलिंन्यकया जनताय् आतंक न्यकेत सफल हिटलर थः धाःसा तसकं ग्याफरा खः । व वाया डाक्टर लिसे ग्याः । वाय् समस्या दु । म्हुतु नवः । लिपा सह यायेमफइ कथं वा स्यात । वाया डाक्टर जोहानेस ब्लस्चक 'रूट केनल' यायेमाःगु व च्यान्हु ई काइगु खँ धाल । तर, व डाक्टरया कुर्सीइ च्वने हे म्हाःम्ह । कुर्सी खनेवं खाइम्ह । अथेजुयाः वासः यायेत मर्व, स्याःगु सह यानाः च्वन । सन् १९४५ स आत्महत्या याःगु इलय् तक वया वा ध्वगिइ धुंकूगु खः । ब्लस्चक नाजी सेनाया चिकित्सक खः, रुसी सेना बर्लिनय् कब्जा याःगु इलय् ज्वंम्ह मध्ये व नं खः । वं रुसी सेनायात हिटलरयाके वाया समस्या दुगु खँ कंगु खः ।

हिटलर ब्लेड खनाः न उतिकं ग्याःम्ह खः । हिज्म दाही खायेगु बहानाय् घःपः चाइ कि धकाः ग्यानाच्वंम्ह खः । अथेजुयाः जीवनय् गुबसं दाही, ग्वाय् मेपित चाके मबिउ, न्ह्याबलें थम्हं चाइगु । वयात पैरानोइया नांया ल्वचं कःगु खः । गुकी यानाः न्ह्याबलें सुनां स्यायेत स्वयाच्वंगु धकाः तायेकीगु खः । मृत्यु खनाः तसकं ग्याइम्ह खः । वयाके हाइपोस्पेडियस ल्वय् नं दुगु खः गुक्रिया कारणं सेक्स यायेत लिचिलीगु खः । च्वफायेगुलिइ समस्या दु, सेक्स यायेबलय् स्याइगु । अथेजुयाः शारीरिक सम्बन्ध तयेगु मयाः जब कि जीवनय् आपालं मतिनामी दयेकल । छगः जक राजखानी दुगुलिइ मछाः नं । लुमके बहःजू, वया जवःगु अण्डकोष विकसित जुइमफुगु खः व दुने हे दबे जुयाच्वंगु खः । यौन शक्ति अप्वयेकेत दोहँया बिर्य सुइपाखे काइगु । वया सेक्स जीवन सम्बन्धी सफू 'हिटलर्स लास्ट डे : मिनट बाइ मिनट' स विस्तृत चर्चा

यानातःगु दु ।

व अन्धविश्वासी खः । सार्वजनिक थासय् वनेन्त्यः ज्योतिषयाके सल्लाह कायेगु याः । वहे ज्योतिषया सल्लाहया कारण सार्वजनिक ज्याइवल्य फिनातःगु कोट गबलें त्वःतेगु मयाः, न्ह्याक्व हे तां न्वंसां । वं स्वस्तिक चिंयात जादुमयी शक्ति तायेकी । अथेजुयाः वं फिइगु कोटया लन्चाय् स्वस्तिक चिं दइ । खिउंगु अनाः ग्याः । अथेजुयाः सुथय् ४-५ बजे जक घनी व ११ बजे दनी । घःने न्ह्यः लासा जाँचे याकी । प्वाः दुस्स जुइगु समस्या दु । अथेजुयाः ई ब्य मदयेक खि तयाच्वनी । थ्व समस्या ज्यंकेगु नितीं निहं २८ ताजि वासः नइगु ।

वासलं खास हे ज्या मयाःगुलिइ दुरुं दयेकातःगु व ला हे नयेगु त्वःतल छाय् धाःसा वायु पिहां वइबलय् नमवयेमाः । व शाकाहारी जूगु कारण थ्व हे खः । अथेखःसां नं चकलेट धाःसा आपाः नइगु । निहं ९ सय ग्राम । वं चकलेट बर्म ब्रिटिश प्रधानमन्त्री विन्स्टन चर्चिलयात स्यायेगु कुतः तर्कं यात । वयात यःगु चलचित्र खः - किड कड । थ्व अमेरिकन चलचित्र सन् १९३३ स मरियन कुपर दयेकूगु खः ।

हिटलरया सम्बन्ध थः हे भिन्चा गेली रौबेल, मारिया रैटर, लेनी रिफेन्स्ताहल, हेलेन बेख्स्टाइन, इल्सा ब्रुक्समन, युनिटी मिटफोर्ड, लिना वास्क्वेट, इभा ब्राउन आदि लिसे जुल । तर, न्हापांम्ह मतिनामी खः- स्टेफनी राबत्सच । अष्ट्रियाया व हिटलर स्वयां निदँ थकाली यहुदी । उगु इलय् तक हिटलरया मनय् यहुदीप्रति घृणा ब्वलंगु म्हुनि । मचा इलय्या पासा अगस्ट कुबिजेक स्टेफनीया नं पासा खः । कुबिजेक हे निम्होसिया दथुइ म्हासिका बिउगु खः । व हे कुबिजेकया कथं हिटलरं स्टेफनीयात ययेकूगु खः, यकःति मतिना याइगु तर

थ्व खँ स्टेफनीयात धायेगु आँट धाःसा गबलें मयाः । थ्व खँ कुबिजेकया सफू 'एडोल्फ हिटलर : मेरो बाल्यकालकी साथी' स न्ह्यथनातःगु दु । कुबिजेक अष्ट्रियाया खः व लिपा संगीत एरेन्जर जुल । स्टेफनीया लिपा छम्ह सैन्य अधिकृत लिसे इहिपा जुल । सन् १९७६ स भियनाय् मन्त ।

हिटलरया जन्म हे अष्ट्रियाया ब्राउनाउ आमइनमा जूगु खः । थ्व थाय् जर्मनीया सीमा लिकक लाः । लिपा परिवार लिन्जय् च्वंवन, हिटलर अन सन् १८९८ निसे १९०७ तक अथेधइगु भिंंच्यादँ दत । लिपा ललितकला अध्ययन यायेत भियना वंगु खः । कुबिजेक लिन्जया म्हे खः व संगीत सयेकाच्वंगु । ओपेराय् ब्वति कायेत प्रतिस्पर्धा यानाच्वंगु इलय् हिटलरयात नापलात । कुबिजेकया कथं सन् १९०५ स हिटलरं न्हापाखुसी स्टेफनीयात खंगु खः । उगु इलय् तःधिकः व चिसिचाम्ह स्टेफनी १८ दुम्ह व हिटलर १६ दँ दुम्ह खः । स्टेफनया मिखाय् छू कथंया आकर्षण दु, सं नं ख्वातुगु व सर्लक्क च्वंगु । हिटलर वया थ्वहे रूपय् मोहित जुल । कुबिजेक च्वल- 'सन् १९०५, बसन्त ऋतुया ई । बहनी जिपिं इभनिड वाक यानाच्वानागु । आकाभाकां वं जिगु ब्वहलय् ल्यात तयाः साल व न्यन, 'मां नाप वनाच्वंम्ह व मिसा सु खः ? सिसु ला ? जिं वया बारे छुं सोचे यानाच्वना ?' उलि जक मखु, वं दृढतापूर्वक धाल 'छं सीमाःगु खः, जिं वयात मतिना याना ।'

स्टेफनी म्युनिख व जेनेभाया अध्ययन लिपा लिज्ज लिला वःगु खः । वया छम्ह दुगुम्ह भियनाय् कानून विषय ब्वनाच्वंम्ह । कुबिजेक हिटलरयात थःगु मतिना तप्यंक स्टेफनीयात प्वकेत उक्से याइगु तर हिटलरं न्ह्याबलें 'कन्हय् धाये' धाइगु । हिटलर स्टेफनीयात हायेकीपित घृणा याइगु, विशेषतः सैन्य अधिकृततय्त । हिटलर उमित मूर्ख व

घमण्डी धकाः ब्वः बीयात । हिटलर स्टेफनीयात नं तं क्यनी, गबलय् स्टेफनी उपिं लिसे न्हिलाः गफ याइ । उपिं लिसे गफ यायेत कोर्सेट वसः पुनाः उकी अन्तर ह्वलाः वनी । हिटलरं स्टेफनीया लिउलिउ वनेत कुबिजेकयात अहे नं यात । निहंथ रिपोर्ट बिउ धाल । थ्वहे इवल्य कुबिजेकं छकः स्टेफनी प्याखँ ल्हुइ यःगु व प्याखँ स्यनेत वनीगु रिपोर्ट बिल । थ्व खँ न्यनाः कुबिजेकयात धाल 'जितः प्याखँ मयः । जितः ताः, छँजया दबावय् जक स्यनेत वंगु जुइफु । जि लसे वयाः इहिपा जुइबिउ, वं प्याखँ ययेकीगु त्वःती ।'

सन् १९०६ या जुनय् छन्हु गाडीं वनाच्वंम्ह व हिटलरयात सातिक खनेवं न्हिलाः स्वां बिल । हिटलर थुलि लय्ताल कि गुगु गबलें मजू । स्टेफनी वनेधुंकाः कुबिजेकयात थःपाखे साल व भावुक जुयाः धाल, 'जिं धया निं वं नं जितः मतिना याः ।' कुबिजेक च्वःगु दु - थ्व खँ ल्हाःबलय् वया सः खानाच्वंगु दु । थुक्रिया दथुइ सन् १९०७ स हिटलरया मां क्लाराया स्तन क्यान्सरं मन्त । उर्फाहरनिसें लियोनिड तकया शवयात्राय् स्टेफनीयात नं खंम्ह खँ कुबिजेकयात लय्ताया कन । कुबिजेकया दाबी दु कि हिटलरया मतिना प्रति स्टेफनी पूर्णरूप्य अञ्जान खः । हिटलरयात जक थः बफादार व प्रशंसक तायेकी । कुबिजेक च्वइ- 'थम्हं क्यनाच्वंगु मतिना मिखायात जब स्टेफनीं वास्ता यायेगु त्वःतल अबलय् हिटलर इतःमितः कन । वयाके हिंम्रक भाव खनेदत व पूर्वक हलिंयात नष्ट यायेत न्ह्याचिल ।'

हिटलरं स्टेफनीया अपहरण यायेगु व डानुबे तां क्वबानाः नापं सीगु तक सोचे याःगु कुबिजेक याः तर हिटलरं सोचे याःकथं मयात व चुपचाप भियनापो वन । स्टेफनीं यक्व लिपा छू अन्तर्वाताय् हिटलरया मतिना बारे थः अनभिज्ञ दुगु व तर छपु मतिनाया पौ धाःसा वःगु खँ कन । पतिइ स्नातक मयाःतले पियाच्वनेगु व लिपा इहिपा यायेगु खँ न्ह्यथनातःगु खः । हिटलरया यकःति मतिनां बेखबर स्टेफनीं सन् १९०८ स सैन्य अधिकृत मैक्सिमिलन राबत्सच लिसे इङ्गोजमेन्ट व निदँ इहिपा यात । निक्वःगु विश्वयुद्धय् मैक्सिमिलन मदयेवं बिधवा जुल । स्टेफनीया कथं युवावस्थाय् हिटलर तसकं मछाःम्ह खः ।

Sweet Cave

(जीवन दाईया पसः)

Kalimati, Kathmandu, Nepal

Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000

यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन, बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस् ।
आउटडोर भेज क्याटरिङ्ग पनि गरिन्छ ।

हरेक मंगलवाः राष्ट्रियताको लागि समर्पित

मेरो साप्ताहिक

मेरो साप्ताहिक Mero Saptahik

मालाः मालाः ब्वनादिसँ ।

अमृत रत्न शाक्यया याकः चिबाखं वाचनया सन्दर्भय्

चिबाखंयात परिभाषित
गुणयं यानादी ?

○ चि+बाखं, खंवलं धाः तसकं चीहाकः, सूक्ष्म, सांकेतिक वा बिम्ब ब्वःगु छगू क्यानभास= चिबाखं । मिखा व नुगल्य् प्यपुना उगु विषययात कघानाः तःगु छगू विश्व, अर्जुन दृष्टि । थ्व हे जुयेफु चिबाखंया परिभाषा ।

नेपालभाषा साहित्य
ख्यलय् चिबाखंया अवस्था गथे दु ?

○ चिबाखं क्षेत्रय् नकतिनि तायुतिनि यानाम्ह जि, जिगु यःगु साहित्य क्षेत्र कविता । अथे खःसां चिबाखंया खुसि न्ह्यानाच्वंगुलिं पलाः तयाम्ह जि । जि थय्याःपिं यक्व पात्र दु, संख्यात्मक हे थजुयेमा । न्हापां संख्या लिपा गुणस्तर । संख्याया दथुलं गुण ल्यतु ल्यये, स्यल्लागु लुया मवइ हे मखु । ल्ययेगु ज्या मिखा त्यल्लापिं अग्रज

साहित्यकार व समालोचक पिनिगु ज्या । पायुछि मूल्याङ्कन व हौसला नं । समग्रय् चिबाखं त्वाथः गयाच्वंगु हे दु, अलिछ मचापिं देगल्य् थ्यनी ।

चिबाखं ख्यलय् यक्व च्वमित खनेदया वयाच्वंगु दु । तर चिबाखंया गुणवत्ता उलि बांलाःगु खनेमदु । थुकिया लागि छु याःसा जी थें ताः छितः ?

○ प्वाथिनिसे ग्वाँय् बुइ हे मखु । मां अबुया ज्या मचायात शिक्षा,

दीक्षा, संस्कृति, संस्कार स्यनेगु; थम्हं वा समाजया मेमेपिं पाखें । साहित्य नं मचा; मचाया मां अबु स्वयं साहित्यकार; साहित्यकारया मां अबु अग्रज साहित्यकार व समालोचकारिं, साहित्यिक संस्था व थीथी ज्याइवः । साहित्यकार धयाम्ह हे थःथम्हं ब्वनापि, ब्वने माल, सिइके माल, साहित्यिक सत्संग व ज्ञानमालाय् दुबिये माल, थथे ता । सुभाय् ।

चिबाखं

मदर्स डे

अमृत रत्न शाक्य

-दना दि मत्यानि ला ? कलाचिया न्ह्यसः

-छाय् हथाय् थौं शनिवा ला खःनि, भचा देने ब्यु 'जि हानं छनेत स्व स्वं धया ।' ई छि नं...थौं शनिवा जक खः ला मांया ख्वाः स्वयेगु दिन, जितः छकः तःभासं मांया निसला ब्यूवनेमानि-कलाःचिया खँ न्यनाः जि भस्के जुया । अय् खः ला जि ला ल्वः हे मनाच्वंगु काः ! सय् सय् व जिगु मोवाइल छकः हिं साः ।

'हानं मोबाइलय् सनादीन का, दः छकःनि तः भासं, अले गुलि सनेमाः सनादिसं मोबाइलय् ।' कलाःचिया ल्हातं मोबाइल काकां जिं धया 'सय् मांया फोटो छपाः पोष्ट यानाः हापि मदर्स डे धकाः नि पोष्ट याय् ।' जिं काचा काचा फेसवुक अन याना । फोटो प्रोफाइलय् मांया बांलाःगु किपाः छपाः ल्ययाः पोष्ट याना । क्याप्सनय् च्वया 'सुथः दनेवं लुमंकेमाः भीसं, मांया मतिना । मांया न्ह्यु ख्वाः सदां स्वये दयेमा । जिं पोष्ट यानाः । आनन्द सासः ल्हाना । भन्दै ल्वः हे मनेत्यंगु काः । कलाचां मधाःगुसा बरवाद जुइगु का !

'का का याकनं ख्वाः सिला दिसं, जि निसला ठिक याना वये ।' व पुतुपु हा हां थाहां वन । जि मंमदु पहलं खातां दना । 'अय सुमन..सुमन तलय छकः थाहां वा ।' मां नं सःता हल । जि ब्रश यायां थाहां वना 'छाय् मां ?'

-ना थ्व जाकि व वजि नं ज्वनाहुँ, जि वने मफु

छुयाय् ! अँ मरि निता नं न्यानाः तैब्यु न्हि निसलाखय् ।' अजि मदुगु हे वः दँ मछि दयेधुंकल आः नं अथे सनाः च्वने मानि ला म्वाः मदुगु जि इयातु पहः वयेक धया । 'जि मदय् धुंकाः छं यःसा या मयःसा यायेम्वः । छिमि ला छु नल त्वन सिधल ।' मां पुतुपु हाहाला च्वं च्वं व नं निसला ज्वनाः वल ।

मां भागि याये ! मां भयादी मफुसा जिं हे बियाबी का मां, बियादिसं, थ्व मिजंत नाप हाहाल्लना लिलाइ मखु । 'जि वैत अथें त्वःताः ख्वाः सिलेत वना । जि स्कुटरया ताःचा काकां फेसवुक अन याना । ओहो उभिंमय् १०१ लाइक व ६० कमेन्ट वयेधुंकल खनी । जि मुसुमुस न्ह्यु न्ह्यु वःगुलिं कलाचां ध्याचु नकल, 'छाय् न्हाचःया पोष्टय् यक्व लाइक वल कि छु ? ' जिं खः धैथें छ्यँ संका । ' न्हयाक्व हे लाइक वयां छु याये छि थःथःम्हं हे लाइक यानामदी, दकलय् मकासे मगागु छगू लाइक हे छिं कयादी मफुत । वैगु खं जि तिरमिर कन । जि धया 'मतलव ?' थौया दिनय् सुथः न्हापां मां नं ब्वःगु छगू ज्याय् हे छिं अप्व कमेन्ट याना च्वनादिल मांया तलय् ख्वाः ख्युंका दिल, थौया दिनय् म्वाःसां म्वाःसां मांयात नुगलय् स्याकादिल छिं । फेसवुकय् हापि मदर्स डे धकाः पोष्ट यायेसिबें मांयात सुथ न्हापां दनाः भिन्तुना बियादीगु जुसा ! जि भसंग वन । स्कुटर स्टार्ट याये त्यनाम्ह जि पलख आसे न्हि धयाः तलय् नि थाहां वना ।

न्यू जेनिथ इन्जलिस मोडल स्कूलया वंगु शनिवाः ग्राजुएशन व जुनियर प्यारेन्ट्स डे क्वचाल । थुगु हे ज्याइवल्य् उत्कृष्ट विद्यार्थीपिन्त छात्रवृत्ति नं लःल्हायेगु ज्या जूगु खः ।

प्राज्ञिक लेखनय् उद्धरण प्रशिक्षण

लहना वाःपौ/नेपालभाषा विषय कयाः अध्ययनरत स्नातक व स्नातकोत्तर तर्गिया विद्यार्थीपिन्त लक्षित यानाः शोध प्रबन्धय् उद्धरण व्यवस्थापन प्रशिक्षण ज्याभूवः जूगु दु ।

ज्याभूवल्य् प्राज्ञिक लेखनय् पाठ उद्धरण, सन्दर्भ धलः, ग्रन्थ सूची व उद्धरणय् डिजिटलया ग्वाहालि विषयक प्रशिक्षण ब्यूगु खः । थ्व प्रशिक्षण वंगु शुक्रवाः व शनिवाः निन्हुयंकं ह्याउँनिभाः अनुसन्धान केन्द्रया अध्यक्ष अनुप सिं सुवालं बियादीगु खः ।

प्रशिक्षण ज्याभूवः ३ नं प्रदेशया सभासद् समिता खड्गी श्रेष्ठ पानसय् मत च्याकाः उलेज्या यायेधुंकाःली न्ह्यज्याःगु खः । ज्याभूवल्य् सांसद

खड्गी श्रेष्ठ थुज्वःगु प्रशिक्षण नेवाः शोधार्थीपिन्त सशक्त याइगुलिसें मिसार्पित नं शोध क्षेत्रय् न्ह्यज्यायेत हःपाः जुइगु धयादिल ।

ज्याभूवःया औचित्य ध्वाथुइकुसें केन्द्रया कोषाध्यक्ष अच्युत रत्न वज्राचार्य केन्द्र न्ह्याकाच्वंगु व पितबीत्यंगु थीथी ज्याभूवःया बारे नं कनादिल ।

ज्याभूवल्य् लसकुस केन्द्रया दुजः रितेश मल्ल व सुभाय् सृष्टि शाक्य बियादिल । ज्याभूवः मनरा प्रजापति न्ह्याकादीगु खः ।

ज्याभूवल्य् थीथी क्याम्पसया थीथी तर्गिया ५० म्ह शोधार्थी विद्यार्थी ब्वति काःगु खः । ज्याभूवः ग्वसाः ह्याउँनिभाः अनुसन्धान केन्द्र ग्वःगु खः ।

राष्ट्रिय मानव....

आयोगं बालेन्द्र, सुधन, रवि, सिन्देल, ओली व लेखकसहितयात मानव अधिकार उल्लंघनय् जिम्मेवार ठहर यायेगु इवल्य् संविधानया धारा २४९ या उपधारा (२) यात कोट यानातःगु दु । उपधारा २ स कारबाही सम्बन्धी व्यवस्था दु । थुकी (क) सं धयातःगु दु, 'सु' नं व्यक्त वा पुचलं मानव अधिकार उल्लंघन वा उकिया दुरुस्साहन जूगुलिइ पीडित थः वा निजया पाखे सुनां नं आयोग समक्ष प्रस्तुत वा प्रेषित याःगु निवेदन वा उजुरी वा गुगुं नं प्रोत्त आयोगयात वःगु वा आयोगय् जानकारीइ वःगु विषयसं छानबिन व अनुसन्धान यानाः दोषीयात कारबाही यायेत सिफारिस याइ । (ख) सं मानव अधिकार उल्लंघन जुइगु पाखे पनेगु जिम्मेवारी वा कर्तव्य भएको पदाधिकारी थःगु

जिम्मेवारी पूमवंकल वा कर्तव्य पालना मयात वा जिम्मेवारी पूर्वकेत वा कर्तव्य पालना यायेत उदासीनता क्यनधाःसा अज्याःपिं पदाधिकारीयात विभागीय कारबाही यायेत सम्बन्धित अधिकारी समक्ष सिफारिस यायेगु ।

आयोगया प्रतिवेदन पिहां वयेवं सरोकारवाला पक्षं प्रतिवेदन भिंकेत आयोगयात दबाब बिउगु खँ सीदुगु दु । उकिया कारणं यानाः आयोगया बैठक च्वनेगु ज्या तर्क लिबानाच्वंगु खँ धाःगु दु ।

सरकारं नीस्वंगु घटना केन्द्रित छानबिन समिति स्वयां संवैधानिक अंगया रुपय् दुगु आयोगया प्रतिवेदन बाध्यकारी व अन्तर्राष्ट्रिय रुपय् मान्य जुइगु खँ धाःगु दु । अथेजुयाः प्रतिवेदन सुचुकेगु वा हिलाबुला याःसां नं अन्तर्राष्ट्रिय रुपय् बचे जुइत धाःसा अपु मजुइगु खँ धाःगु दु ।

नेता मानन्धरया आत्मवृत्तान्त 'संघर्षका पानाहरू' बजारय्

लहना वाःपौ/ वामनेता विष्णुबहादुर मानन्धरया आत्मवृत्तान्त 'संघर्षका पानाहरू' बजारय् वःगु दु । यैय् ग्वसाः ग्वःगु छगू ज्याइवल्य् शुक्रवाः उगु सफू विमोचन लिपा बजारय् वःगु खः । आत्मवृत्तान्तय् मानन्धरया जीवनया थीथी कालखण्डया अनुभव, लुमन्ति व राजनीतिक थथ्याः क्वथ्याः सफू सार्वजनिक याःगु खः ।

सफू विमोचनया लसताय् वरिष्ठ अधिवक्ता कृष्णप्रसाद भण्डारी, पूर्वमन्त्रीपिं नीलाम्बर आचार्य, चन्द्रदेव जोशी, गणेश शाह व ठाकुर शर्मापिसं कृति विमोचनयासैं मानन्धरयात छम्ह त्यागी व निष्कलंक ज्यक्तित्वया

कथं चित्रण यानादिल । ज्याइवल्य् वय्कःया समकालीनलिसें वय्कःया म्हाय् डा. शान्ति जोशी, काय सुनील मानन्धर लिसें च्वमिपिं हरि रोका, डा. सुरेन्द्र केसी व सञ्जीत श्रोता मंकाः कथं 'संघर्षका पानाहरू' या साक्षीया कथं दूगु न्ह्यथनादिल ।

सफूबारे अर्थशास्त्री लिसें च्वमि रोका व इतिहासकार डा. केसी समीक्षात्मक नुगः खँ तयादिसैं मानन्धरया आदर्श जीवन व योगदान लुमंकेबहःगु जूगु धयादिल । वय्कःपिसं वर्तमान वाम आन्दोलनया विकृति चीकेत नापं मानन्धरया जीवन प्रेरणादायी जुइगु विचाः प्वंकादिल ।

सफूतिइ २००७ साल न्ह्यःया नेपाः, मधेसया ग्रामीण परिवेश, २००७ सालया क्रान्तिइ पश्चिम 'फ्रन्ट'या सशस्त्र सङ्घर्ष, २००९ सालया किसान आन्दोलन, २०१५ सालया निर्वाचन, कम्युनिस्ट पार्टीया दरभङ्गा प्लेनम, नेता केशरजङ्ग रामभाषीलिसेया संघर्ष व फुट, २०४२ सालया सत्याग्रह, २०४६ सालया आन्दोलन, वाममोर्चाया भूमिका, तत्कालीन राजा वीरेन्द्रलिसेया भेटवार्ता, माओवादी सशस्त्र युद्ध व ०६२/०६३ या जनआन्दोलन, लिपांगु ईया कम्युनिस्ट आन्दोलन व विकृति लिसें शीर्षकय् थीथी विषय दुथ्याकातःगु दु ।

अथे हे, रौतहटय् जूगु २००९ सालया किसान आन्दोलन व धनगढीनिसें नेपालगञ्ज तक २००७ सालय् मुक्तिसेनाया ल्याखं म्हितूगु भूमिका बारेय् थ्वसिबें न्ह्यःया च्वसु, सफू व रिपोर्टय् तथ्यत हयातःगुलिं नं थ्व सफू च्वयेमाःगु सफूया भूमिका खण्डय् चर्चा यानातःगु दु ।

